

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาผู้ป่วย 227 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และรวบรวมข้อมูลเดือนตุลาคม 2554 ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนจำนวน 201 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.55 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาตามกลุ่มภารกิจ หน่วยงาน และตำแหน่งของบุคลากร

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

บุคลากรสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.15 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.36 โดยมีอายุเฉลี่ย 41.59 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 37.31 มีระยะเวลาการทำงานตั้งแต่จบการศึกษาต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ร้อยละ 20.90 โดยระยะเวลาการทำงานตั้งแต่จบการศึกษาเฉลี่ย 17.41 ปี มีระยะเวลาการทำงานในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ร้อยละ 28.35 โดยระยะเวลาการทำงานในสถาบันฯ เฉลี่ย 15.80 ปี ได้รับการศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ร้อยละ 58.21 ได้รับการอบรมร้อยละ 94.53 เป็นการอบรมด้านการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ร้อยละ 68.66 บุคลากรส่วนมากปฏิบัติงานในกลุ่มการพยาบาล ร้อยละ 59.20 เป็นตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 85.07

มีผู้ช่วยเหลือคนไข้และพยาบาลวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 36.32 และ 35.82 ตามลำดับ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของบุคลากรสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา จ्ञาแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (n=201)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	60	29.85
หญิง	141	70.15
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 30 ปี	38	18.90
31-40 ปี	57	28.36
41-50 ปี	53	26.37
51-60 ปี	53	26.37
$\bar{X} = 41.59$ ปี, S.D. = 10.53, Min = 23 ปี, Max = 59 ปี		
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	21	10.46
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	46	22.87
อนุปริญญา/ปวส.	7	3.49
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	75	37.31
ปริญญาโท	45	22.38
ปริญญาตรีเอก	7	3.49
ระยะเวลาการทำงานตั้งแต่จบการศึกษา		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	42	20.90
6-10 ปี	20	10.00
11-15 ปี	26	12.93
16-20 ปี	38	18.89
21-25 ปี	22	10.93

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาการทำงานตั้งแต่จบการศึกษา		
26-30 ปี	27	13.42
31 ปีขึ้นไป	26	12.93
$\bar{X} = 17.41$ ปี, S.D. = 10.64, Min = 0.50 ปี, Max = 40.00 ปี		
ระยะเวลาการทำงานในสถาบันฯ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	57	28.35
6-10 ปี	18	8.95
11-15 ปี	25	12.43
16-20 ปี	33	16.41
21-25 ปี	20	10.00
26-30 ปี	25	12.43
31 ปีขึ้นไป	23	11.43
$\bar{X} = 15.80$ ปี, S.D. = 11.01, Min = 0.50 ปี, Max = 40.00 ปี		
การศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวช		
ได้รับการศึกษาต่อเนื่อง	117	58.21
ไม่ได้รับการศึกษาต่อเนื่อง	84	41.79
การฝึกอบรม		
ได้รับการอบรม	190	94.53
การดูแลผู้ป่วยจิตเวช	138	68.66
การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	93	46.27
ความเสี่ยงความปลอดภัยของผู้ป่วย	72	35.82
การพัฒนาคุณภาพ	92	45.77
การบำรุงรักษาเครื่องมือแพทย์	50	24.88
อัคคีภัย	49	24.38
ไม่ได้รับการอบรม	11	5.47
$\bar{X} = 3.66$ ครั้ง, S.D. = 3.32, Min = 0 ครั้ง, Max = 18 ครั้ง		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน		
1.กลุ่มบริการทางคลินิก	(28)	(13.93)
กลุ่มงานผู้ป่วยนอกจิตเวช	15	7.45
กลุ่มงานประสาทจิตเวชศาสตร์	5	2.48
กลุ่มงานจิตเวชและสุขภาพจิตชุมชน	2	1.00
กลุ่มงานโรงพยาบาลกลางวัน	3	1.50
กลุ่มงานจิตเวชวัยรุ่น	3	1.50
2.กลุ่มบริการทางการแพทย์	(54)	(26.87)
กลุ่มการแพทย์	11	5.46
กลุ่มงานทันตกรรม	4	2.00
กลุ่มงานจิตวิทยา	4	2.00
กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์	5	2.49
กลุ่มงานอาชีวบำบัด	8	3.97
กลุ่มงานกายภาพบำบัด	5	2.49
กลุ่มงานเภสัชกรรม	11	5.46
กลุ่มงานรังสีวิทยา	3	1.50
กลุ่มงานพยาธิวิทยา	2	1.00
งานประสาทสรีรวิทยา	1	0.50
3.กลุ่มการพยาบาล	(119)	(59.20)
หอผู้ป่วยจิตเวช	91	45.27
หอผู้ป่วยประสาทจิตเวชศาสตร์	17	8.45
กลุ่มการพยาบาล	7	3.48
ศูนย์การรักษาด้วยไฟฟ้า	4	2.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางการบริหาร		
ผู้บริหารระดับต้นขึ้นไป	30	14.93
ผู้ปฏิบัติงาน	171	85.07
ตำแหน่งทางวิชาชีพ		
แพทย์	18	8.95
ทันตแพทย์	2	0.99
เภสัชกร	6	2.97
พยาบาลวิชาชีพ	72	35.82
พยาบาลเทคนิค	4	2.00
นักจิตวิทยาคลินิก	4	2.00
นักสังคมสงเคราะห์	5	2.49
นักกายภาพบำบัด	3	1.49
เจ้าพนักงานอาชีวบำบัด	2	0.99
นักกิจกรรมบำบัด	4	2.00
นักเทคนิคการแพทย์	1	0.50
นักรังสีการแพทย์	1	0.50
เจ้าพนักงานเภสัชกรรม	2	0.99
เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์	1	0.50
เจ้าพนักงานเวชกรรมฟื้นฟู	1	0.50
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	2	0.99
พนักงานช่วยเหลือคนไข้	73	36.32

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

จากการสำรวจ พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยามีวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในระดับสูง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีวัฒนธรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงเกือบทุกด้านไม่ว่าด้านวัฒนธรรมการรายงาน ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ ด้านวัฒนธรรมการเฝ้าระวัง และด้านวัฒนธรรมความเป็นธรรม ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.72 ถึง 4.12) ยกเว้น ด้านวัฒนธรรมความยืดหยุ่นที่มีวัฒนธรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.59) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา โดยรวม และรายด้าน

วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย (n=201)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับวัฒนธรรม
องค์ประกอบด้าน			
1. วัฒนธรรมการรายงาน	3.86	.50	สูง
2. วัฒนธรรมความยืดหยุ่น	3.66	.59	ปานกลาง
3. วัฒนธรรมการเรียนรู้	3.90	.60	สูง
4. วัฒนธรรมการเฝ้าระวัง	4.12	.50	สูง
5. วัฒนธรรมความเป็นธรรม	3.72	.49	สูง
รวม	3.86	.43	สูง

2.1 ด้านวัฒนธรรมการรายงาน

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยามีวัฒนธรรมการรายงานอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.50) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีวัฒนธรรมการรายงานในอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.85 ถึง 4.06) ยกเว้น ข้อ “บางครั้งท่านรู้สึกอึดอัดใจในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดจากการกระทำผิดพลาดหรือความประมาทที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย

ของผู้ป่วยให้หัวหน้าหน่วยงานทราบ” ที่มีวัฒนธรรมการรายงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.07) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมการรายงานในสถาบันจิตเวช
ศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายข้อ

วัฒนธรรมการรายงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ วัฒนธรรม
1. ท่านมีการรายงานเหตุการณ์ความผิดพลาดและเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยให้กับหัวหน้างานและผู้รับผิดชอบทราบทุกเรื่อง	3.88	.88	สูง
2. หน่วยงานมีการจัดระบบการรายงานอุบัติการณ์อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร	4.06	.76	สูง
3. ท่านทราบวิธีการและขั้นตอนในการส่งรายงานอุบัติการณ์	3.85	.80	สูง
4. บางครั้งท่านรู้สึกอึดอัดใจในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดจากการกระทำผิดพลาดหรือความประมาทที่อาจส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยให้หัวหน้าหน่วยงานทราบ	3.30	1.07	ปานกลาง
5. ท่านสามารถแจ้งหรือรายงานความผิดพลาดที่ท่านพบต่อหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบได้ทันที	4.02	.69	สูง
6. ท่านสามารถให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่เพื่อนร่วมงานและหัวหน้าหน่วยงาน เมื่อพบปัญหาความไม่ปลอดภัยในการดูแลรักษาผู้ป่วย	3.93	.73	สูง
7. หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบมีการตอบสนองต่อการรายงานปัญหาหรือเหตุการณ์ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นด้วยท่าทีที่เหมาะสม	3.94	.74	สูง
8. หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบมีการให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับแก่บุคลากรในทุกประเด็นที่รายงาน	3.88	.81	สูง
รวม	3.86	.50	สูง

2.2 ด้านวัฒนธรรมความยืดหยุ่น

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยามีวัฒนธรรมความยืดหยุ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีวัฒนธรรมความยืดหยุ่นอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.69 ถึง 3.83) ยกเว้น ข้อ “เมื่อเกิดความผิดพลาดในการทำงานที่รุนแรงและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย สถาบันฯ ไม่สามารถดำเนินการรองรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่” ที่มีวัฒนธรรมความยืดหยุ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.07) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมความยืดหยุ่นในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายข้อ

วัฒนธรรมความยืดหยุ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับวัฒนธรรม
1. สถาบันฯ มีการทบทวนระบบความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องทุกปี	3.78	.77	สูง
2. สถาบันฯ มีการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา ระบบความปลอดภัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	3.69	.79	สูง
3. เมื่อเกิดความผิดพลาดในการทำงานที่รุนแรงและ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย สถาบันฯ ไม่สามารถดำเนินการรองรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่	3.33	.90	ปานกลาง
4. เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วย ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นในระดับรุนแรง บุคลากรทุกระดับ ในองค์กรจะร่วมมือร่วมใจกันในการช่วยค้นหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขปัญหาลงมือช่วยเหลือผู้ป่วย	3.83	.72	สูง
5. สถาบันฯ มีการปรับระบบการทำงานที่ยืดหยุ่น เพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดซึ่งอาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างทันทั่วทั้งที่	3.69	.78	สูง
รวม	3.66	.59	สูง

2.3 ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ในระดับสูงทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.80 ถึง 4.02) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายข้อ

วัฒนธรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับวัฒนธรรม
1. หน่วยงานของท่านมีการเรียนรู้จากความผิดพลาด เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ และนำมาสู่การวางแผนทางป้องกันและแก้ไข	4.02	.70	สูง
2. บุคลากรในองค์กรมีการนำความรู้และประสบการณ์ จากความผิดพลาดและการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาเพื่อ สรุปลงเป็นความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในการดูแล ความปลอดภัยของผู้ป่วย	3.95	.69	สูง
3. หน่วยงานของท่านมีการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ภายในทีมงานเกี่ยวกับความปลอดภัยของผู้ป่วย เช่น บุคลากรที่มีประสบการณ์มาแบ่งปันความรู้ให้กับ เพื่อนร่วมงาน ฯลฯ	3.80	.75	สูง
4. หน่วยงานของท่านมีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยของ ผู้ป่วยและป้องกันเหตุความผิดพลาดที่ไม่คาดคิด	3.84	.77	สูง
รวม	3.90	.69	สูง

2.4 ด้านวัฒนธรรมการเฝ้าระวัง

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา มีวัฒนธรรมการเฝ้าระวัง อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.50) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีวัฒนธรรมการเฝ้าระวังในอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.86 ถึง 4.33) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมการเฝ้าระวังในสถาบันจิตเวช
ศาสตร์สมเด็จพระยา จ्ञาแนกรายข้อ

วัฒนธรรมการเฝ้าระวัง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ วัฒนธรรม
1. บุคลากรในหน่วยงานทุกคนให้ความสำคัญ และรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นอย่างดี	4.03	.67	สูง
2. ท่านตระหนักเสมอว่าในการดูแลรักษาผู้ป่วยนั้นมีโอกาสเกิดความผิดพลาดหรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ได้ ซึ่งท่านต้องเอาใจใส่และระมัดระวังไม่ให้เกิดขึ้น	4.33	.63	สูง
3. หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบมีการเดินสำรวจสภาพการทำงานในหน่วยงาน และพูดคุยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อค้นหาปัญหาและเฝ้าระวังความไม่ปลอดภัยของผู้ป่วยในการรักษาพยาบาล	3.86	.76	สูง
4. ท่านไม่ได้ดำเนินการใด ๆ ภายหลังจากที่ท่านได้สังเกตเห็นหรือพบความผิดพลาดหรือความเสี่ยงที่อาจจะเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย	4.06	1.00	สูง
5. ท่านให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเมื่อพบเห็นความเสี่ยงที่สามารถเกิดอันตรายต่อผู้ป่วย	4.10	.63	สูง
6. แม้จะต้องทำงานมากขึ้น แต่ท่านก็ไม่เคยละเลยความปลอดภัยของผู้ป่วย	4.32	.65	สูง
รวม	4.12	.50	สูง

2.5 ด้านวัฒนธรรมความเป็นธรรม

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา มีวัฒนธรรมความเป็นธรรมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีวัฒนธรรมความเป็นธรรมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.24 ถึง 3.98) ยกเว้น ข้อ “ท่านสามารถไว้วางใจเพื่อนร่วมงานได้ว่าจะไม่นำความผิดพลาดในการทำงานของท่านไปบอกผู้อื่น แต่จะให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา” และ “บุคลากรในสถาบันฯ มักไม่ยอมรับความผิดเมื่อมีความผิด

พลาดในการปฏิบัติงานเกิดขึ้น” ที่มีวัฒนธรรมความเป็นธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.73 และ $\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.01 ตามลำดับ) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมความเป็นธรรมในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา จ्ञาแนกรายข้อ

วัฒนธรรมความเป็นธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ วัฒนธรรม
1. ท่านสามารถบอกหรือพูดคุยเกี่ยวกับความผิดพลาดในการทำงานของท่านให้กับเพื่อนร่วมงานได้รับรู้โดยไม่ต้องกลัวความผิด	3.98	.69	สูง
2. เมื่อเกิดปัญหาข้อขัดแย้งในการดูแลผู้ป่วย ข้อขัดแย้งนั้นได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องหาว่าใครผิดใครผิด แต่มุ่งเน้นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วย	3.90	.78	สูง
3. ท่านสามารถไว้วางใจเพื่อนร่วมงานได้ว่าจะไม่นำความผิดพลาดในการทำงานของท่านไปบอกผู้อื่น แต่จะให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา	3.55	.73	ปานกลาง
4. หน่วยงานมีการตรวจสอบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุจากระบบการทำงานมากกว่าการระบุนความผิดที่ตัวบุคคล	3.74	.78	สูง
5. มีการสืบสวนเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงทุกครั้งเมื่อเกิดอุบัติการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ป่วยหรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่สำคัญที่กระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยว่ามาจากความประมาทหรือจากความไม่ได้ตั้งใจ	3.93	.70	สูง
6. บุคลากรในสถาบันฯ มักไม่ยอมรับความผิดเมื่อมีความผิดพลาดในการปฏิบัติงานเกิดขึ้น	3.24	1.01	ปานกลาง
รวม	3.72	.49	สูง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์ สมเด็จพระยาตามกลุ่มภารกิจ หน่วยงาน และตำแหน่งของบุคลากร

3.1 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามกลุ่มภารกิจ

เมื่อทำการเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยระหว่างกลุ่มภารกิจ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า กลุ่มภารกิจที่แตกต่างกันมีวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามกลุ่มภารกิจ

วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย	n	$\bar{X}$	S.D.	F	p- value
กลุ่มบริการทางคลินิก	28	3.82	.53	.144	.866
กลุ่มบริการทางการแพทย์	54	3.87	.41		
กลุ่มการพยาบาล	119	3.86	.39		

3.2 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามหน่วยงาน

เมื่อทำการเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยระหว่างหน่วยงานด้วยค่าสถิติ t-test พบว่า หน่วยงานด้านการรักษาผู้ป่วยจิตเวชและประสาทจิตเวชศาสตร์ และหน่วยงานสนับสนุนการรักษา มีวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามหน่วยงาน

วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p- value
หน่วยงานด้านการรักษา	156	3.85	.43	-.550	.583
หน่วยงานสนับสนุนการรักษา	45	3.89	.39		

3.3 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามตำแหน่ง

เมื่อทำการเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามตำแหน่งด้วยค่าสถิติ t-test พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน มี วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามตำแหน่ง

วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p- value
ผู้บริหาร	30	3.98	.37	-1.745	.083
ผู้ปฏิบัติงาน	171	3.83	.43		

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความปลอดภัยของสถาบันจิตเวชศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าพระยา

4.1 ปัจจัยด้านสุขภาพ

ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรสถาบันฯ มีสุขภาพทั่วไปดี ($\bar{X} = 67.70$, S.D. = 14.95) โดยจำนวนบุคลากรที่มีภาวะสุขภาพดี คิดเป็นร้อยละ 84.58 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ภาวะสุขภาพทั่วไปของบุคลากรสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา (n=201)

ภาวะสุขภาพทั่วไป (ค่า 0 - 100)	จำนวน	ร้อยละ
สุขภาพดี (ค่า ≥ 50 - 100)	170	84.58
สุขภาพมีปัญหา(ค่า < 50)	31	15.42
$\bar{X} = 67.70$, S.D. = 14.95, Min = 23.79, Max = 94.75		

4.2 ปัจจัยองค์กร

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยามีปัจจัยองค์กรอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.81 ถึง 3.94) ยกเว้น ข้อ “สถาบันฯ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการสนับสนุนทรัพยากร

ต่างๆ แก่หน่วยงานเพื่อใช้ในการทำงานด้านความปลอดภัยของผู้ป่วย” และ ข้อ “โครงสร้างขององค์กรด้านความเสี่ยงและความปลอดภัยของผู้ป่วยมีความชัดเจน” มีปัจจัยในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.86 และ $\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.81 ตามลำดับ) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยองค์กรในสถาบันจิตเวชศาสตร์
สมเด็จพระเจ้าพระยา จ्ञาเนนกรายข้อ

ปัจจัยองค์กร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. สถาบันฯ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ แก่หน่วยงานเพื่อใช้ในการทำงานด้านความปลอดภัยของผู้ป่วย	2.72	.86	พอใช้
2. โครงสร้างขององค์กรด้านความเสี่ยงและความปลอดภัยของผู้ป่วยมีความชัดเจน	3.54	.81	พอใช้
3. สถาบันฯ มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงในการกำกับดูแลด้านความเสี่ยงของผู้ป่วยอย่างเป็นทางการ	3.91	.72	ดี
4. สถาบันฯ มีการกำหนดกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้ป่วย และมีมาตรการที่เข้มงวดในการให้ผู้ปฏิบัติงานยึดถือปฏิบัติ	3.91	.74	ดี
5. สถาบันฯ มีการกำหนดนโยบายความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วยอย่างชัดเจน	3.94	.74	ดี
6. สถาบันฯ มีการนำข้อมูลความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัยของผู้ป่วยมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหาในการบริหารความเสี่ยงและความปลอดภัยของผู้ป่วย	3.81	.77	ดี
7. สถาบันฯ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วยและมีแผนด้านความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นรูปธรรมและเป็นลายลักษณ์อักษร	3.86	.69	ดี
รวม	3.67	.53	ดี

4.3 ปัจจัยผู้บริหาร

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา มีปัจจัยผู้บริหารอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับดีทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.74 ถึง 4.01) ยกเว้น ข้อ “ผู้บริหารสถาบันฯ จะสนใจในความปลอดภัยของผู้ป่วยต่อเมื่อมีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น” ที่มีปัจจัยอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 0.95) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยผู้บริหารในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายข้อ

ปัจจัยผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. ผู้บริหารสถาบันฯให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการให้บริการแก่ผู้ป่วย	4.01	.69	ดี
2. ผู้บริหารสถาบันฯกล้าตัดสินใจในการบริหารจัดการเมื่อเกิดปัญหาหรือมีความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วย	3.77	.78	ดี
3. ผู้บริหารสถาบันฯจะสนใจในความปลอดภัยของผู้ป่วยต่อเมื่อมีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น	2.38	.95	พอใช้
4. หัวหน้าหน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านพฤติกรรมการทำงานที่เน้นให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้ป่วย	3.98	.80	ดี
5. หัวหน้าหน่วยงานของท่านให้ความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับท่านและผู้ปฏิบัติงานคนอื่นๆ	3.97	.87	ดี
6. เมื่อท่านประสบปัญหาความผิดพลาดในการดูแลรักษาผู้ป่วยหรือได้รับความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ท่านได้รับความเห็นอกเห็นใจจากหัวหน้าหน่วยงานเสมอ	3.84	.83	ดี
7. หัวหน้าหน่วยงานกล่าวชื่นชมบุคลากรที่ปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จตามแนวทางด้านความปลอดภัยของผู้ป่วยที่วางไว้	3.74	.76	ดี
รวม	3.67	.53	ดี

4.4 ปัจจัยทีมงาน

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา มีปัจจัยทีมงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับดีเกือบทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.76 ถึง 4.06) ยกเว้น ข้อ “คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นทีมงานที่ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ สะดวก และง่ายต่อการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ” ข้อ “เมื่อท่านเผชิญปัญหาความผิดพลาดในการทำงานหรือปัญหาความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ท่านสามารถขอความช่วยเหลือจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสถาบันฯ ได้” ข้อ “เมื่อมีปัญหาความไม่ปลอดภัยหรือความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วยเกิดขึ้น ส่วนมากผู้ปฏิบัติงานที่ดูแลผู้ป่วยไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานได้ ต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง” และข้อ “ผู้ปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยมีขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน” มีปัจจัยอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.69; $\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.81; $\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.07 และ $\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.86 ตามลำดับ) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยทีมงานในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายข้อ

ปัจจัยทีมงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. บุคลากรในหน่วยงานต่างๆ มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมแบบสหวิชาชีพเพื่อให้เกิดการดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพและปลอดภัย	3.87	.67	ดี
2. สมาชิกทีมที่ดูแลผู้ป่วยในสถาบันฯ มีเป้าหมายเดียวกันในการดูแลผู้ป่วย	3.96	.66	ดี
3. สมาชิกที่ให้การดูแลรักษาผู้ป่วยมีการยอมรับความคิดเห็นของกันและกันในการให้การดูแลผู้ป่วย	3.70	.71	ดี
4. สมาชิกทีมมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในการดูแลผู้ป่วยแต่ละรายเพื่อให้เกิดผลการรักษาที่ดี	3.76	.68	ดี
5. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงให้การช่วยเหลือและสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดีในการบริหารความปลอดภัยของผู้ป่วย	3.56	.73	พอใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ปัจจัยทีมงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
6. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นทีมงานที่ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ สะดวก และง่ายต่อการปฏิบัติงานได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	3.53	.69	พอใช้
7. เมื่อท่านเผชิญปัญหาความผิดพลาดในการทำงานหรือปัญหาความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ท่านสามารถขอความช่วยเหลือจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสถาบันฯ ได้	3.45	.81	พอใช้
8. เมื่อมีปัญหาคือความปลอดภัยหรือความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วยเกิดขึ้น ส่วนมากผู้ปฏิบัติงานที่ดูแลผู้ป่วยไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานได้ ต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.41	1.07	พอใช้
9. ท่านและเพื่อนร่วมงานมีความใกล้ชิด ผูกพันกันและรักที่จะทำงานร่วมกัน ในการดูแลรักษาผู้ป่วยต่อไปเรื่อยๆ	3.83	.68	ดี
10. ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของทีมในการดูแลผู้ป่วย	4.00	.68	ดี
11. ผู้ปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยมีขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน	3.46	.86	พอใช้
12. ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ของสถาบันฯ ปฏิบัติงานโดยยึดนโยบาย เป้าหมายของสถาบันฯ และความปลอดภัยของผู้ป่วย รวมถึงเป้าหมายของทีมงานเป็นหลักในการปฏิบัติงาน	3.90	.69	ดี
13. ท่านและเพื่อนร่วมงานพร้อมที่จะทุ่มเท ร่วมมือในการปรับปรุงงาน เพื่อให้สถาบันฯ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายด้านความปลอดภัยของผู้ป่วย	4.06	.67	ดี

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ปัจจัยทีมงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
14. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในการทำงานไม่ว่าจะเป็นปัญหาเล็กหรือปัญหาใหญ่ เพื่อนร่วมงานจะช่วยให้กำลังใจกันและกันในการทำงาน	3.83	.74	ดี
รวม	3.74	.47	ดี

4.5 ปัจจัยระบบการทำงาน

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา มีปัจจัยระบบการทำงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับดีเกือบทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 3.68 ถึง 3.91) ยกเว้น ข้อ “สถาบันฯ มีการจัดสิ่งสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย” ข้อ “หน่วยงานของท่านมีการจัดอัตราค่าจ้างบุคลากรและภาระงานเหมาะสมกับงานที่ท่านได้รับ” และข้อ “สถาบันฯ มีการจัดระบบการให้คำปรึกษาหรือการส่งต่อผู้ป่วยในกรณีที่มีปัญหาหรือมีความซับซ้อนในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน” ที่มีปัจจัยอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.77; $\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.91 และ $\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.85 ตามลำดับ) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยระบบการทำงานในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายข้อ

ปัจจัยระบบการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. สถาบันฯ มีโครงสร้างในการบริหารงาน ที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร	3.91	.69	ดี
2. สถาบันฯ มีการจัดระบบการทำงานที่ชัดเจนและเอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.69	.75	ดี
3. สถาบันฯ มีการจัดสิ่งสนับสนุน และอำนวยความสะดวก ในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย	3.62	.77	พอใช้
4. สถาบันฯ มีแนวทางปฏิบัติและคู่มือในการทำงานที่ชัดเจนและรัดกุมด้านการงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย	3.76	.75	ดี

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ปัจจัยระบบการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
5. สถาบันฯ มีระบบการเฝ้าระวังผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อลดการเกิดอันตรายในผู้ป่วยจิตเวช	3.91	.69	ดี
6. หน่วยงานของท่านมีระบบการตรวจสอบเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในการดูแลรักษาผู้ป่วย เช่น ระบบแจ้งเตือน/ห้ามสั่งยาที่ผู้ป่วยแพ้ หรือทบทวนความถูกต้องของคำสั่งการรักษา	3.91	.73	ดี
7. หน่วยงานของท่านมีการจัดอัตรากำลังบุคลากร และภาระงานเหมาะสมกับงานที่ท่านได้รับ	3.25	.91	พอใช้
8. หน่วยงานของท่านมีการจัดระบบการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประวัติ และสถิติในการรักษาผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ มีความสะดวก รวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล	3.68	.73	ดี
9. สถาบันฯ มีการจัดระบบการให้คำปรึกษา หรือการส่งต่อผู้ป่วยในกรณีที่มีปัญหาหรือมีความซับซ้อนในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนและเอื้อต่อการปฏิบัติงาน	3.44	.85	พอใช้
รวม	3.68	.56	ดี

4.6 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยามีปัจจัยสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับพอใช้ทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 2.68 ถึง 3.48) ยกเว้น ข้อ “หน่วยงานมีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยจิตเวช เช่น เก็บสิ่งของที่อาจนำไปใช้เป็นอาวุธ หรือมอบหมายให้มีบุคลากรดูแลผู้ป่วยที่มีอาการไม่สงบเป็นรายบุคคล” ที่มีปัจจัยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.77) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยสภาพแวดล้อมในสถาบันจิตเวช
ศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา จ्ञาแนกราชยัอ

ปัจจัยสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. บริเวณที่ท่านปฏิบัติงานมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย ในการปฏิบัติงาน เช่น มีแสงสว่างไม่เพียงพอ อุณหภูมิสูง หรือต่ำไป หรือระดับเสียงรอบๆ ที่ดังมาก	3.07	.96	พอใช้
2. บริเวณที่ท่านปฏิบัติงานสามารถสังเกตอาการและความ ผิดปกติของผู้ป่วยได้อย่างชัดเจน และสามารถให้ความ ช่วยเหลือ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยให้กับผู้ป่วยได้ เป็นอย่างดี	3.45	.82	พอใช้
3. หน่วยงานของท่านมีเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ที่ จำเป็นกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน และอยู่ในสภาพที่ พร้อมใช้งาน	3.48	.84	พอใช้
4. หน่วยงานมีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยของ ผู้ป่วยจิตเวช เช่น เก็บสิ่งของที่อาจนำไปใช้เป็นอาวุธ หรือมอบหมายให้มีบุคลากรดูแลผู้ป่วยที่มีอาการไม่สงบ เป็นรายบุคคล	3.84	.82	ดี
5. สถาบันฯ มีการออกแบบอาคารและหอผู้ป่วยโดยคำนึง ถึงการป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายต่อผู้ป่วยจิตเวช	3.33	.92	พอใช้
6. สถาบันฯ มีการจัดสถานที่ให้ผู้ป่วยจิตเวชปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	3.45	.74	พอใช้
7. สภาพการทำงานในหน่วยงานทำให้ท่านต้องปฏิบัติงาน หลายอย่างในเวลาเดียวกันซึ่งส่งผลต่อสมาธิในการทำ งานของท่าน	2.68	.89	พอใช้
8. สภาพการทำงานในหน่วยงานส่งเสริมให้เกิดความ ผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้บ่อยๆ เช่น ผู้ป่วยที่มีชื่อ หรือนามสกุลใกล้เคียงกันหรือมีรูปร่างหน้าตาคล้ายกัน หรือหยาบหรือวัสดุอุปกรณ์การแพทย์ที่มีลักษณะ คล้ายกันหรือวางอยู่ใกล้กัน เป็นต้น	3.29	1.06	พอใช้
รวม	3.32	.46	พอใช้

4.7 ปัจจัยผู้ป่วย

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา มีปัจจัยผู้ป่วยอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับพอใช้เกือบทุกข้อ ($\bar{X}$ ระหว่าง 2.68 ถึง 3.48) ยกเว้น ข้อ “ผู้ป่วยจิตเวชมีสิทธิในการพิทักษ์สิทธิด้านการรักษาพยาบาลของตนเอง” ที่มีปัจจัยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.86) และข้อ “ในการดูแลรักษาผู้ป่วยจิตเวชมักพบปัญหาว่าผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือในการรักษา” ที่มีปัจจัยอยู่ในระดับควรปรับปรุง ($\bar{X} = 2.30$, S.D. = 0.84) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำแนกรายข้อ

ปัจจัยผู้ป่วย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัจจัย
1. ตัวผู้ป่วยจิตเวชทำให้มีความยุ่งยาก และความซับซ้อนในการดูแลรักษา ซึ่งส่งผลต่อการเกิดความเสี่ยงในการรักษาพยาบาลได้	2.44	.88	พอใช้
2. ในการดูแลรักษาผู้ป่วยจิตเวชมักพบปัญหาว่าผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือในการรักษา	2.30	.84	ควรปรับปรุง
3. ผู้ป่วยจิตเวชมีสิทธิในการพิทักษ์สิทธิด้านการรักษาพยาบาลของตนเอง	3.67	.86	ดี
4. ผู้ป่วยจิตเวชมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาและการดูแลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของตนเอง	3.54	.80	พอใช้
5. ผู้ป่วยที่ให้การดูแลอยู่ มีการพยากรณ์ของโรคไม่ดี	3.01	.88	พอใช้
6. ผู้ป่วยปฏิบัติตามแผนการรักษาของแพทย์เป็นอย่างดี	3.20	.78	พอใช้
7. ผู้ป่วยปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงพยาบาลเป็นอย่างดี	3.27	.77	พอใช้
รวม	3.06	.42	พอใช้

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าพระยา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าพระยาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน โดยตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับ การศึกษา ระยะการทำงาน ตั้งแต่จบการศึกษา ระยะเวลาการทำงานในสถาบันฯ การศึกษาต่อเนื่องด้านจิตเวช การได้รับการอบรม และสุขภาพทั่วไป และปัจจัยภายนอกบุคคล ได้แก่ ปัจจัยองค์กร ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยทีมงาน ปัจจัยระบบการทำงาน ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยผู้ป่วย ตัวแปรตาม คือ วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยทีมงาน ปัจจัยองค์กร ปัจจัยผู้บริหาร และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .782 และสามารถพยากรณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยได้ร้อยละ 61.1 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 7.76

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยทีมงานสามารถพยากรณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยได้สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เป็น .748 และ .403 รองลงมาเป็นปัจจัยองค์กรและปัจจัยผู้บริหารสามารถพยากรณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบและค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเป็น .916 กับ .274 และ .686 กับ .199 ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษาสามารถพยากรณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยได้น้อยที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบและค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเป็น 3.154 และ .112 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนเพื่อพยากรณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
1. ปัจจัยทีมงาน	.748	.125	.403	5.995	.000
2. ปัจจัยองค์กร	.916	.214	.274	4.274	.000
3. ปัจจัยผู้บริหาร	.686	.198	.199	3.466	.001
4. ระดับการศึกษา	3.154	1.256	.112	2.512	.013
ค่าคงที่ 30.744; SE _{est} = ± 7.76					
R = .782 R ² = .611; F = 77.082; p-value = .000					

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน สามารถสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\text{วัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย} = 30.744 + .403 \text{ ปัจจัยทีมงาน} + .274 \text{ ปัจจัยองค์กร} \\ + .199 \text{ ปัจจัยผู้บริหาร} + .112 \text{ ระดับการศึกษา}$$

สรุปจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยในสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยาด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย คือ ปัจจัยทีมงาน และปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยที่ไม่ผลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วย ได้แก่ อายุ เพศ ระยะเวลาการทำงานตั้งแต่จบการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงานในสถาบันฯ การศึกษาต่อเนื่องด้านจิตเวช การได้รับการอบรม สุขภาพทั่วไป ปัจจัยระบบการทำงาน ปัจจัยสภาพแวดล้อม และปัจจัยผู้ป่วย